Maandag 8 Juli 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4854

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Tel. 1636. Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Sovjets nemen Oostenrijkse industrie over als „Duitse schadeloosstelling".

In Hongarije worden Katholieke jeugdorganisaties verboden.

Italianen betogen tegen Geallieerde beslissingen.

Aleman roept victorie in Mexico.

RUSSISCH OPTREDEN IN OOSTENRIJK.

door

Lynn Heinzerling.



Lynn Heinzerling

De Russen hebben bekend gemaakt, dat zij zich het eigendomsrecht toeeigenen van het grootste deel van Oostenrijks industriële capaciteit en ander bezit als Duitse herstelbetalingen. Hierop heeft het Oostenrijks cabinet een speciale bijeenkomst van het Parlement saamgeroepen.

De Russen handelden zonder hun bondgenoten te raadplegen. Oostenrijkse autoriteiten verklaarden, dat de Sovjets 75% opeisen van de industriële capaciteit van de republiek. Door deze order nemen zij 22 millioen dollar aan industrieën in het Oosten van Oostenrijk in beslag samen met andere „Duitse buitenlandse crediteuren". De Russen houden vol dat de onroerende goederen welke door de Duitsers in beslag genomen werden na de annexatie van Oostenrijk in 1938 thans kunnen worden overgenomen als een Duitse schadeloosstelling onder de overeenkomst van Potsdam — een mening die bestreden wordt door de Verenigde Staten en door Oostenrijk.

Generaal Mark Clark, de Noordamerikaanse bevelhebber in Oostenrijk, heeft onmiddellijk een boodschap gezonden aan den Sovjet-commandant Generaal L. V. Kurrasov, waarin hij erop aandrong zeer voorzichtig te zijn bij de uitvoering van dit besluit. Ook zond Mark Clark een boodschap aan de Oostenrijkse regering om te verklaren, dat het niet nodig is bezittingen over te dragen welke geen Duits eigendom zijn. Kanselier Leopold Figl heeft na een speciale bijeenkomst van het cabinet een buitengewone zitting van het Parlement uitgeschreven voor Woensdag aanstaande.

Het communiqué, dat uitgegeven werd, verklaarde, dat de Socialistische en communistische leden van de regering het eens waren met de andere leden, dat de bezittingen, welke aan Oostenrijk behoorden vóór de naasting, moeten worden beschouwd als Oostenrijkse en niet als Duitse eigendommen (Wenen, (AP) 6.7).

KARDELJ NIET TEVREDEN.

De Joegoslavische Vice Premier Edward Kardelj zeide bij zijn terugkeer te Beograd uit Parijs, dat de Ministers van Buitenlandse Zaken beslissingen namen, welke het Joegoslavische volk niet kan aanvaarden „omdat wederom als bij Versailles de Sloweense en Croatische volken gescheiden zijn tussen verschillende landen". Hieraan voegde hij toe: „Door de beslissingen van Parijs krijgt Italië een strook lands, dat dicht bewoond is door de Slowenen. Het is duidelijk dat ons volk dit niet kan aanvaarden en als ons volk het niet kan aanvaarden, kan onze regering het evenmin aanvaarden" (Beograd, (AP) 7.7).

BRITS PLAN AANVAARD.

Het All India Congres-Comité heeft de aanvaarding van het Britse plan voor de onafhankelijkheid van Brits Indië door het Werkcomité bekrachtigd, ondanks enige oppositie van de linkervleugel (Bombay, (AP) 7.7).

HEILIGVERKLARING MOEDER CABRINI.

Gistermorgen is in een grootse plechtigheid Moeder Francisca Xavier Cabrini, de eerste Heilige die tijdens haar aardse leven Noordamerikaans burgerschap bezat, heilig verklaard in de St. Pieter te Rome. Dit is de vijftigste heiligverklaring der historie.

Op 2 Juni 1588 vond onder Paus Sixtus V de eerste formele heiligspreking plaats. Dat was St. Diego, een Franciscaan. Nadien werden, met de vier van vandaag, nog 174 formeel heilig verklaard. Grootste aantal tezamen: 27, waarvan 26 Japanse martelaren en Michael de Santi Trinitario, door Pius IX op 8 Juni 1861.

Soms wordt een andere methode van heiligverklaring gevolgd. In 1944 werd de heilige Margareta van Hongarije bij decreet van Pius XII gecanoniseerd.

Gistermorgen vonden echter plechtigheden plaats in de St. Pieter, bijgewoond door 45.000 gelovigen. De meer dan 400 kerken van Rome beierden met haar klokken, zodat er een ware feeststemming was. Zijne Heiligheid de Paus sprak om 9.10 uur, staande op het hoogaltaar, de heiligverklaring van Moeder Cabrini uit. Nadat Carlo Kardinaal Salotti, Prefect van de Congregatie van de Heilige Riten, een woord van dank gesproken had, hief de Paus het Te Deum aan en sprak vervolgens in het Latijn van de nieuwe Heilige. Nadien las de Heilige Vader de Mis en besloot Hij met Zijn Apostolische Zegen (Vaticaanstad, (AP) 7.7).

EEN BESCHULDIGING VAN WELLS.

Millioenen Britten hebben nog niet gehoord van een artikel, waarin H. G. Wells beweert, dat de koninklijke familie „betrokken" is in de betaling van Italiaanse gelden aan Sir Edward Mosley's Fascistische Unie. Mosley zelf ontkende deze beschuldiging. Men houdt thans bespiegelingen over de vraag of de regering zal antwoorden op het artikel of het zal negeren. Douglas Rogers, een socialistische redacteur, zeide de grond van Wells' bewering niet te kennen, doch wel te geloven dat Wells weet wat hij doet (Londen, (AP) 6.7).

HET RUSSISCH OPTREDEN IN HONGARIJE.

Hongaarse berichtgevers melden, dat de Sovjet Luitenant Generaal Sviridov een nota gezonden heeft aan Premier Ferenc Nagy, welke de instorting van de regering, welke vooral beheerst wordt door de grotendeels anti-communistische Partij der Kleine Landbouwers, kan betekenen.

De nota eiste namelijk de ontbinding van de Hongaarse Verkennerij en Katholieke Jeugdorganisaties op grond dat zij fascistisch zouden zijn. Men gelooft, dat Nagy niet zal toegeven aan dergelijke eisen en vermoedelijk zal aftreden. Sviridov zou ook als hoofd der bezettingsstrijdkrachten geëist hebben van de regering om de parlementaire immuniteit op te heffen voor twee leden van het Parlement — beiden van de Partij der Kleine Landbouwers — tegen wie de Communisten en Sociaal-Democraten grieven hebben. Bovendien eiste de Sovjet-commandant een strenger optreden tegen zekere „fascisten" en beklaagde hij zich erover dat de gehele Katholieke geestelijkheid „anto-democratisch" is en dat de Hongaren verschillende malen de Russen overvallen hebben. (Boedapest, (AP) 8.7).

NOG GEEN OVEREENKOMST.

De vraag of de Europese vredesconferentie nog vóór het einde van deze maand in Parijs gehouden zal worden, moet nog worden beantwoord door de Ministers van Buitenlandse Zaken. Blijkbaar heeft men nog lang geen overeenstemming bereikt. Een berichtgever die in nauw contact staat met de Ministerraad zeide, dat, ingeval geen spoedige oplossing wordt gevonden, de conferentie voor onbepaalde tijd zal worden uitgesteld (Parijs, (AP) 8.7)

ANTI-GEALLIEERDE BETOGINGEN IN ITALIË.

Berichten uit Padua zeiden, dat enkele honderden universiteitsstudenten er Zaterdag binnendrongen in de Britse officiersclub, er de Italiaanse dames uitjoegen die er een dansparty bijwoonden, en de vlaggen meenamen die in de club hingen. Een met zwart omfloerste Italiaanse vlag werd gehangen over de bronzen deur van het Atheneum van de universiteit waarop de namen staan van de professoren en studenten die vielen in Wereldoorlog I.

Hedenmorgen verzamelden de studenten zich bij de universiteit om de Geallieerde decoraties in te leveren welke zij wonnen voor hun guerrilla-activiteiten; deze onderscheidingstekenen zullen aan de Geallieerden worden teruggezonden. Intussen maakte de politie te Rome bekend, dat vijf personen, die gearresteerd werden tijdens de anti-Geallieerde betogingen van Zaterdag op het Piazza Venezia — waar Geallieerde voertuigen werden gestenigd — worden gedagvaard. In Triëst, waar het de vorige week zo onrustig was en gedemonstreerd werd tegen de beslissingen van Parijs, was het Zaterdag kalm.

Een bericht van hedenmorgen zeide, dat de algemene staking welke uitgeroepen werd door de pro-Joegoslavische vakbonden, in doeltreffendheid afneemt en steeds meer arbeiders naar het werk terugkeren. (Rome, (AP) 8.7).

MIKOLAJCZYK PROTESTEERT.

De Poolse Vice Premier Stanislaus Mikolajczyk heeft twee formele protesten ingediend bij de regering. Hierin zeide hij, dat zich ongeregeldheden hebben voorgedaan bij het referendum van Zondag laatstleden en eiste dat de uitslagen van elk stemlokaal gepubliceerd zouden worden. De regering had namelijk een overwinning bekendgemaakt na het referendum. (Warszawa, (AP) 8.7).

EEN BRIEF AAN TRUMAN.

Het Arabische Hoge Uitvoerende Comité heeft een brief aan President Truman samengesteld, waarin hij beschuldigd wordt van overantwoordelijke verklaringen en er bij hem op aangedrongen wordt om de Verenigde Staten te openen voor de Joden, indien hij werkelijk sympathie voor hen voelt. Ook eiste men de ontbinding van het Joodse Agentschap en werd gedreigd met burgerlijke ongehoorzaamheid indien de onwettige immigratie verder wordt toegestaan. (Jerusalem, (AP) 7.7).

HEEFT ALEMAN GEWONNEN?

Miguel Alemán, de 42-jarige candidaat van de Institutionele Revolutionaire Partij (de regeringspartij), beweert de overwinning te hebben behaald in de verkiezingen om het Presidentschap van Mexico, terwijl zijn voornaamste tegenstander Ezequiel Padilla beweerde, dat er fraude gepleegd werd.

Er vielen twee doden en een aantal gewonden bij de verkiezingen, waarbij voor het eerst het leger gebruikt werd om de stemlokalen te bewaken.

Hoewel de resultaten officieel niet bekend zijn vóór Donderdag verklaarde Aleman, dat er geen twijfel over bestaat dat hij gekozen is. Formeel bedankte hij het volk voor de „grote eer die het mij bewezen heeft".

De andere candidaten behalve Alemán zijn: Ezequiel Padilla, 56 jaar oud, die gesteund wordt door de Mexicaanse Democratische Partij, welke voor dit doel werd georganiseerd; Generaal Enrique Calderon, die gesteund wordt door de Revolutionnaire Volkspartij; en Generaal J. Agustin Castro, die gesteund wordt door de Mexicaanse Constitutionele Partij. (Mexico-stad, (AP) 8.7).

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT IN HABANA.

De eerste particuliere universiteit van Cuba, de Katholieke Universiteit van St. Thomas van Villanova, werd op 19 Juni te Habana ingewijd. Zijne Eminentie Manuel Kardinaal Arteaga y Betancourt, Aartsbisschop van Habana, zegende het gebouw dat twee millioen dollar heeft gekost en de kern van de nieuwe hogeschool zal worden. Reeds hebben zich 800 studenten opgegeven voor de faculteiten van rechten, philosophie, onderwijs en handelswetenschappen. Er bestaan plannen om het volgend jaar faculteiten van medicijnen, artsenijbereidkunde, burgerlijke bouwkunde en journalistiek in te voeren. Het geld voor de inrichting werd verkregen door bijdragen van Cubaanse Katholieken en Noordamerikaanse Katholieken uit het aartsbisdom Philadelphia. De Katholieke Universiteit van St. Thomas van Villanova is de tweede universiteit van Cuba. De andere — de Nationale — is een openbare instelling (ncws).

JOURNALIST GEPENSIONNEERD.

Het Venezolaanse Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft een maandelijks pensioen van Bs. 400.00 toegekend aan den veteraan-journalist Eduardo Porras Bello, die met het oog op zijn gevorderde leeftijd niet in staat meer is zijn beroep te oefenen.

Porras Bello was redacteur van verschillende Caraceense bladen; tijdens de tyrannie onderging hij vervolgingen en folteringen en werd zelfs in de gevangenis geworpen, omdat hij zijn mening tegen Generaal Gómez uitte.

ONVRIJHEID VAN PERS.

Toen Trotsky in zijn zwaar bewaakte huis in Mexico vermoord werd, was hij bezig een boek te schrijven, dat het grootste werk zou worden van zijn hand: de politieke biographie van den man, die zijn carrière had verwoest. Stalin. Toen de oorlog uitbrak, was het boek nog niet klaar, maar Trotsky schreef voor het Amerikaanse weekblad Life een artikel, dat in zijn bijtende toon nimmer geëvenaard is, het heette „Stalin".

Ofschoon de grootste moderne meester in het schelden dood was, kon zijn moordenaar de bijtende woorden, die hij had nagelaten niet verwoesten. Het handschrift en de aantekeningen werden bijeengevoegd door Trotsky's vrienden. Het was voldoende om een boek te vormen en Amerika's uitgevers waren er op gebrand het te doen verschijnen. Toen echter trad de Amerikaanse regering tussen beide. In oorlogstijd hebben de gevoeligheden van een groten bondgenoot voorrang boven de vrijheid van het geschreven woord. Doch nu er vrede is, is het verbod opgeheven en „Stalin" door Leon Trotsky is zojuist uitgekomen bij de bekende firma Harper. Het is een groot boek van vijfhonderd en zestien bladzijden. Het behandelt iedere phase van Stalins leven, van de wieg tot aan het Kremlin en het is voorzien van een massa documenten en brieven. Zonder enige twijfel zal dit boek opwinding veroorzaken onder socialisten en communisten in alle andere landen, behalve Rusland, waar het ongetwijfeld nimmer het daglicht zal zien. Het bewijst, dat de Russische methodes ten aanzien van de bejegening van politieke rivalen weinig veranderd zijn sinds de dagen van Iwan den Verschrikkelijke, en dat, hoe geniaal Trotsky ook ten aanzien van het woord is, Stalin zijn meester was in de daad.

het nieuws van vandaag

Het optreden der Sovjets in de bezette landen van Midden-Europa geeft te denken. Zomaar opeens heeft de Russische militaire overheid in Oostenrijk een order uitgevaardigd waardoor de Oostenrijkse industrieën, die bij naasting door de nazies in beslag genomen werden, in Russisch bezit overgaan als „Duitse schadeloosstelling". Bovendien hebben de Russen alle andere Duitse bezittingen in hun zone van Oostenrijk opgevorderd, eveneens als „Duitse schadeloosstelling", alles onder de overeenkomst van Potsdam. Dat alles geschiedde zonder dat overleg werd gepleegd met de andere Geallieerde mogendheden die mede Oostenrijk bezetten. Het is te begrijpen, dat vooral de Oostenrijkse regering wanhopig is. Zelfs de Communisten en Socialisten in de regering protesteerden tegen deze beslissing van de Sovjets.

Generaal Mark Clark, de Noordamerikaanse bevelhebber, waarschuwde den Sovjet-commandant om „voorzichtig" te zijn bij de uitvoering van de order en zeide tot de Oostenrijkse regering, dat deze geen eigendommen behoeft af te staan, welke vóór de Duitse naasting aan Oostenrijk toebehoorden.

Men moet de toestand goed begrijpen om het vreemde van het geval in te zien. Het zou zijn als wanneer een dief ergens zou binnendringen en en van alles zou gappen. Vervolgens zou dan de politie verschijnen, den dief inrekenen en zich het bestolene zelf toeëigenen!

Uit Hongarije wordt intussen gemeld, dat de regering (die anti-communistisch is) er aan het wankelen is gebracht door het besluit van de Russen dat de Katholieke jeugdorganisaties moeten worden ontbonden omdat zij „fascistisch" zouden zijn. Natuurlijk is ook de geestelijkheid „fascistisch".

Het woord „fascistisch" moet men natuurlijk nemen in de Russische betekenis van anti-communistisch.

Doch te Parijs belet Molotov de bijeenroeping van een algemene Europese vredesconferentie. Het is duidelijk, dat de Sovjets nog niet gereed zijn met hun program in de landen welke door hen bezet zijn. In troebel water is het goed vissen en zo ziet men hoe in Italië de Britse en Noordamerikaanse militairen de dupe zijn van de beslissingen die in Parijs door de Ministerraad genomen werden.

Onze Staatslieden aan de Arbeid.

Nieuw Parool - Vraaggesprek.

Van „Onze speciale verslaggeefster" publiceert Het Parool van 20 Juni een tweede interview met de „hoge gasten" van het Kurhaus:

De Surinamers en Curaçaoërs, van wie de meesten voor het eerst met het Europese klimaat kennis maken, huiveren van de kou. Zij missen de zon en de zeewind, die wij zacht noemen, vinden zij guur. Op het borreluur treffen wij de voltallige commissies in de serre van het Kurhaushotel. De borrel, die de kilheid wat zou kunnen wegnemen, kan de Kurhaus-directie voor deze hoge gasten niet beschikbaar stellen. Daarvoor in de plaats komt bier, brrr......

De Statenleden zijn hier tezamen gekomen om ons wat te vertellen over hun land, hun problemen, hun verlangens. Zij willen niet alleen de Koningin en de regering hun wensen kenbaar maken maar de gehele Nederlandse bevolking voor hun geboorteland waarvan het maar zo bitter weinig afweet interesseren.

Het meest heterogene gezelschap dat men zich kan denken, is hier verenigd. Niet één lijkt op den ander. Het zijn afstammelingen van Javanen, Negers, Spanjaarden, Portugezen, Brits Indiërs, en daartussen een of twee Nederlandse typen. Maar allen zijn bezield van eenzelfde verlangen: baas te kunnen zijn in eigen huis!

Autonomiegedachte.

In Suriname, waar een politieke partijgroepering niet bestaat en de Statenleden vertegenwoordigers zijn van de verschillende bevolkingsgroepen (o.a. Creolen, Javanen, Hindoes) leeft de autonomie-gedachte al langer dan men in Nederland weet, zegt de commissie-voorzitter, Lim A Po. Maar eigenlijk pas toen de Koningin in December 1942 de autonomie in het vooruitzicht stelde, begonnen de Surinamers over de practische uitwerking daarvan plannen te maken. Men ging zich in veel breder kring voor de eigen aangelegenheden interesseren. Men zag de mogelijkheden, die dit rijke, maar tot nu toe weinig ontgonnen land biedt met ander, meer geinteresseerde, ogen. Het enthousiasme groeide. De Statenleden, die allen achter de autonomie-gedachte staan, bespraken de plannen. En, evenals in Curaçao verwachtte men, dat nu ook direct na de bevrijding de beloofde Rijksconferentie bijeen zou worden geroepen. Toen dit niet gebeurde stelden de Staten van Suriname aan den Gouverneur voor om te bevorderen, dat het zelfbeschikkingsrecht zou worden verwezenlijkt, onafhankelijk van het Indonesische probleem, op de oplossing waarvan men niet langer wilde wachten. Enig resultaat heeft dit voorstel tot nu toe echter niet opgeleverd.

Grieven.

De grieven van Suriname tegen de grote bevoegdheden van het Nederlandse bestuur zijn zeker niet kleiner dan die van Curaçao, al speelt de Surinaamse gouverneur niet zo'n kwade rol als zijn Curaçaose collega. Maar, om een voorbeeld te noemen, wanneer een houtconcessie door de Nederlandse regering aan de firma Bruinzeel wordt verleend, zonder dat daarbij aan Suriname zelfs advies wordt gevraagd (in Suriname had men andere concessionaris op het oog), dan wordt daardoor de onhoudbaarheid van de bestaande toestand voor de Surinamers nog meer geaccentueerd.

Toch voelen de Surinamers zich veel meer dan de Curaçaoënaars, met Nederland verbonden, zegt Lim A Po. Suriname is altijd geïsoleerd en kwam met weinig andere volken in aanraking. Nederlands is de voertaal, waartegen men in de toekomst geen enkel bezwaar heeft en ook economisch, voor zover er van „economie" gesproken kan worden, is het georiënteerd op Nederland.

De Curaçaose commissie-voorzitter Dr. M. F. da Costa Gomez spreekt hierover heel anders. „Wij Curaçaoërs", zegt hij, „voelen ons in bijna elk opzicht veel meer met Zuid-Amerika dan met Nederland verbonden. Met Nederland bestaat een historische band, die wij niet willen of kunnen verbreken, wat echter niet wil zeggen, dat men ons vol moet stoppen met sentimentele onzin uit de geschiedenisboekjes, die ons leren, dat wij van de Bataviere afstammen. Het Papiament is de voertaal, het Nederlands ligt ons niet en wij zouden het Nederlands in de toekomst dan ook evengoed kunnen vervangen door Engels of Spaans. Maar dat alles wil niet zeggen, dat wij niet met Nederland willen blijven samenwerken".

Curaçao heeft geen bodemschatten zo als Suriname, maar het is rijk door zijn ligging, die zowel op handels als strategisch gebied grote mogelijkheden biedt. Curaçao leverde op onze begroting geen verliespost op. Suriname, waarvan de rijkdommen nooit benut werden, daarentegen wèl. Suriname droomt echter ook van financiële onafhankelijkheid. Geen subsidies en toelagen meer, maar leningen. En dàn wil het zelf aan de slag gaan en proberen er uit te halen wat er uit te halen valt. De toelage van dertig millioen, die door de Nederlandse regering is toegezegd, zal zeker ook een onderwerp van bespreking zijn in de komende weken, want de Surinamers zouden eigenlijk nu al het subsidie vervangen willen zien door een lening.

Curaçao en Suriname zijn het over de autonomie-gedachte volkomen eens. Binnen de grondwet van 1922, gewijzigd in 1938, ligt de mogelijkheid van zelfbestuur, zeggen de commissies. En men ziet dan ook geen noodzaak om voor de wijziging van de staatsregeling op de rijksconferentie of op een grondwetsherziening, te wachten.

Het bier is koud, de lucht bewolkt, de zee somber maar de hoop, dat zij geboer zullen vinden en niet met lege handen naar huis moeten gaan wordt hierdoor niet verkild. Veertien mannen getuigen op deze middag van hun vaste wil, om in goede verstandhouding hun zaak, die ook een Nederlandse is, tot een oplossing te brengen.

De Ontvangs op het Loo

Aan Het Parool („Vrij, onververd") ontlenen wij iets omtrent de ontvangst der Westindische afvaardiging op Het Loo:

Uit de verte lijkt „Het Loo" niet veranderd. Maar dichterbij blijkt wel degelijk, dat de oorlog ook op dit paleis zijn stempel heeft gedrukt. Want het groene gazon voor het paleis bestaat niet uit gras, maar uit bonenplanten en achter het paleis ligt een aardappelveld. De Koningin heeft gemeend ook háár deel aan de voedselproductie te moeten bijdragen.

De sfeer om „Het Loo" is ook anders dan vroeger. Er lopen nu

herstellende zieken heen en weer, oud-illegale werkers, voor wie de Koningin beide vleugels van het paleis als herstellingsoord heeft afgestaan. Maar het middendeel van „Het Loo" is nog het domein van de Koningin. Hier wappert de Koninklijke Standaard. Binnen wacht de Koningin Surinamers die van zo ver zijn gekomen, om deze middag om vier uur de petities aan te bieden.

Zij komen in drie auto's aangereden. Vijf kwartier blijven zij binnen, want niet alleen worden de petities overhandigd, maar er wordt ook thee gedronken en gepraat.

Het zijn andere commissieleden, die uit het paleis komen. Zij gingen stil en plechtig naar binnen, maar zij komen er druk pratend en opgetogen uit. Zij zijn verrukt over de ontvangst en de wijze waarop de Koningin met hen gepraat heeft.

De voorzitter der commissies Dr. da Costa Gomez en de heer Lim A Po hebben eerst met een kort woord de petities overhandigd, maar daarna heeft de Koningin, op voor hen overtuigende wijze, van haar belangstelling, vooral voor het sociale en culturele leven van de Westindische landen, doen blijken, door vragen, die evenzeer een bewijs waren van haar grote kennis omtrent deze gebiedsdelen. En daarover zijn de commissieleden zo verheugd, want zij zijn niet verwend wat betreft kennis en belangstelling voor hun land van Nederlandse zijde. De Curaçaose petitie zegt het ook met duidelijke woorden, dat de Nederlandse regering niet bekend is met de Curaçaose toestanden en veelal eenzijdig wordt ingelicht.

Rijkseenheid.

Dit is een historische dag voor ons, zeggen de West-Indiërs. En wanneer men hierbij hun gezichten ziet en hoort hoe zij die woorden uitspreken, dan beseft men, dat dit zinnetje geen holle frase is, maar voor hen met gevoelens en verwachtingen samengaat, die dieper liggen, dan wij, Nederlanders, ons kunnen indenken.

Want na drie eeuwen van een ver landje, dat Nederland heet, uit als koloniale bestuurd te zijn geweest, heeft ook in „de West" de vrijheidsgedachte, als overal in de wereld, een grotere vlucht genomen. De vage wens naar vrijheid is tot een vast omlijnd plan voor zelfbestuur uitgegroeid en het is de Koningin geweest die eerst in haar radiorede van 1942 en nu door het ontvangen van de delegaties aan dit plan de mogelijkheid van verwezenlijking heeft gegeven.

Maar die drie eeuwen hebben ongetwijfeld een band geschapen, die, ondanks ontevredenheid over het bestuursstelsel, niet meer verbroken kan worden. Binnen de rijkseenheid kan zelfbestuur gegeven worden, zeggen de petities en de dronk, dien Dr. da Costa Gomez dan ook even later in het restaurant bij „Het Loo" uitbrengt, is niet op Curaçao en Suriname, maar op de rijkseenheid.

Gelijkluidende petities.

De petities, die de Westindische delegaties gistermiddag aan de Koningin hebben overhandigd, stemmen overeen in de wens naar zelfbestuur binnen het rijksverband. Beide petities zijn vergezeld van een memorandum, waarin de voorstellen zijn vervat voor een herziening van een aantal artikelen van de staatsregeling die zonder wijziging der grondwet mogelijk is en die dus, hangende de besprekingen over de rijksconferentie al ingevoerd zou kunnen worden. De Curaçaose petitie motiveert deze verlangens in wat uitvoeriger en feller bewoordingen dan de Surinaamse. Zij zegt o.a., dat de algemene ontevredenheid over het bestuursstelsel in Curaçao ingrijpende veranderingen, in afwachting van de definitieve constructie van het koninkrijk, uiterst urgent maken. Dat de Nederlandse regering niet bekend is met de toestanden op Curaçao en veelal eenzijdig wordt ingelicht. Dat, hangende de besprekingen, de gevraagde wijzigingen worden opgenomen, opdat zonder tijdverlies aan het huidige bestuur in Curaçao een eind worde gemaakt, dat op voordracht van de Staten Curaçaose adviseurs bij de Nederlandse regering worden benoemd, aangezien zij de overtuiging hebben, dat een nauwer cultureel en economisch contact tussen Nederland en Curaçao wenselijk is.

De artikelen uit de staatsregeling, die beide landen willen laten vervallen of wijzigen, betreffen o.a. de oppermachtige positie van den gouverneur, het kiesrecht, de benoeming van Statenleden, de vaststelling der begroting en het aangaan van leningen.

'Had allang moeten gebeuren'

Het Dagblad (te 's-Gravenhage, hoofdredacteur Johan Koning: Vincit amor patriae! — voortgekomen uit een ondergronds blad) schrijft o.a.:

Wanneer men deze heren uit de West ontmoet, uit de landen waar onze vlag fier bleef wapperen in de donkere jaren van ons volksbestaan en waarvan de bevolking al het mogelijke heeft gedaan om ons lijden en onze zorgen te verlichten, dan vraagt men zich wel eens een ogenblik af, of wij, hier in Nederland, niet te „provinciaal" denken en of wij ons wel altijd voldoende bewust zijn van de grote betekenis van het feit, dat Nederland in de Amerikaanse wereld een enorme goodwill, bezit, welke verplichtingen oplegt, ook tegenover hen, aan wie wij deze goodwill voor een belangrijk deel te danken hebben. Uit gesprekken met de leden van deze delegaties blijkt, dat zij een brede kijk op deze zaken hebben, dien velen hier te lande benijden mogen. Zij denden meer „internationaal, — wat heel iets anders is als „imperiaal" —, dan velen onzer. Zeer terecht merkt Dr. M. F. da Costa Gomez op, die voorzitter der Curaçaose delegatie is, dat het centrum van de wereldeconomie zich heeft verplaatst naar de Amerikaanse wereld. Dat Nederland in deze moeilijke tijd, op dit halfrond een gebiedsdeel bezit, mag, zegt hij, een gave Gods worden genoemd. Curaçao ligt in het brandpunt der Amerikaanse verbindingswegen en het is het voorportaal van Zuid-Amerika. De heer Lim A Po, de leider der Surinaamse delegatie, protesteert er tegen, dat over Suriname altijd wordt gesproken als over een arm land, terwijl, zegt hij, ons land rijk is, verborgen rijkdommen bevat, die alleen nog tot ontwikkeling moeten worden gebracht. De aanhankelijkheid aan de Kroon is bij de West-Indische bevolking zeer groot. Wij kunnen begrijpen, dat het pijnlijk voor onze West-Indische gasten moet zijn, — zoals het beschamend voor ons is —, de indruk te ontvangen, dat Nederland de geweldige waarde, materiaal zowel als moreel, van deze gebiedsdelen in de Amerikaanse wereld, niet voldoende beseft. Het is nodig, menen wij, hier nog even nadrukkelijk vast te stellen, dat de delegaties niet naar Nederland zijn gekomen om de toekomstige status der beide gebiedsdelen in het aanstaande Gemenebest te bespreken. Dit is een zaak die op de te houden Rijksconferentie aan de orde komt. Zij zijn hierheen gekomen om die bestuurshervormingen doorgevoerd te krijgen, welke reeds lang ingevoerd hadden moeten zijn. De Grondwet van 1922 laat, zonder dat er iets aan de wet veranderd behoeft te worden, deze hervormingen toe. Binnen het kader van deze constitutie kunnen de Westindische gebiedsdelen de bevoegdheid krijgen vele eigen aangelegenheden zelf te regelen. De totale herziening van de staatsrechterlijke verhouding staat hier dus buiten.

Wanneer Nederland thans deze hervormingen niet toestaat, — het had reeds lang gebeurd kunnen zijn, na deze bekende rede van de Koningin in '42 — wanneer Nederland niet aan deze gerechtvaardige wensen tegemoet komt, snel en effectief, dan zal er èn in Suriname èn in Curaçao geen sprake meer kunnen zijn van geloof en vertrouwen in onze oprechte goede wil. Wat dit zou betekenen, behoeft waarlijk niet nader te worden toegelicht.

Protest

Welk een prima correspondent de United Press hier heeft blijkt uit het volgende bericht in het Algemeen Handelsblad van 26 Juni 1946.

Protest tegen delegaties.

Naar U.P. uit Willemstad seint, is een delegatie van vroegere regeringsautoriteiten op weg naar Nederland om aan Hare Majesteit de Koningin een petitie te overhandigen, waarin gevraagd wordt, de verzoeken van de commissie, die zich thans in Nederland bevindt om autonomie voor Curaçao en de andere West Indische koloniën te bewerkstelligen, af te wijzen. De bedoelde delegatie bestaat uit de heren Ch. Delatrey, A. L. Statius Muller en S. A. Senior.

Voorts wordt vernomen, dat de vertegenwoordiger van Aruba. E. N. Staten, naar Nederland getelegrafeerd heeft, dat Aruba geen afscheiding van het moederland wenst, echter wel van Curaçao.



DE AMIGOE - ADRESSEN OP ARUBA.

Daar er nogal eens een misverstand ontstaat over onze adressen op Aruba delen wij nogmaals mede:

De heer Juan Enrique Croes is administrateur van ons blad en regelt abonnementen, advertenties enz.

De heer Frans de Paula Wever, Nassaustraat 316, is onze verslaggever. Uitnodigingen voor bijeenkomsten e.d. dienen dus aan den heer Wever te worden gestuurd.

Ingezonden stukken sture men rechtstreeks aan de Redactie te Willemstad, voorzien van volledige naam en adres (welke beide ook in de krant verschijnen).

AMBTSJUBILEUM VAN DANIEL B. ODUBER.

Vandaag 8 Juli viert den telegrafist 1ste klasse de heer Daniel Bernadino Oduber, beter bekend als Daantji zijn zilveren ambtsjubileum.

Vijf en twintig jaar geleden trad de jonge Daniel als hulpseiner in dienst van het Gouvernement van Curaçao, onder den dienstchef Mr. D. Molenkamp. Zijn opleiding genoot hij bij den Heer Arthur Beaujon, destijds telegrafist op Aruba en later bij zijn chef, den Heer Molenkamp.

Gedurende deze vijfentwintigjarige periode heeft de Heer Daniel Oduber gewerkt op Curaçao, gedurende 5½ jaar op Bonaire en later op Aruba, waar hij sinds September 1928 is gestationeerd.

Thans is de Heer Oduber voornoemd telegrafist eerste klasse, en is verschillende malen hier als waarnemend Chef van de Landsradio- en Telefoondienst opgetreden.

Ieder die den Heer Oduber kent, weet dat hij steeds een zeer nauwgezet ambtenaar is, die plichtsgetrouw zijn taak vervult. Zijn collega's hebben in de Heer Oduber een hartelijke en trouwe vriend, die steeds prettig is in de omgang. De ondergeschikten van den Heer Oduber, eerbiedigen hem, daar hij altijd een voorbeeld genoemd kan worden van den man die op het radiostation zijn werk doet.

Voor de viering van dit jubileum hebben de vrouw en kinderen tezamen met de collega's een prettige samenkomst voor den jubilaris belegd, waar aan ieder de kans zal worden geboden, den jubilaris te feliciteren.

Ook wij wensen den Heer Oduber onze welgemeende gelukwens met zijn jubileum. Het is ons een grote voldoening weer te kunnen wijzen op een landskind dat een voorbeeld kan zijn voor allen.

CLUB SURINAME & BOY ECURY Z.G.

Op Zaterdag 29 Juni had, zoals te verwachten was, een welgeslaagd, bijeenkomst plaats in de Club Suriname, alwaar een mooi gevarieerd programma werd gegeven, bijgewoond door een groot gezelschap, waaronder veel leden van de Club Suriname.

Op de vastgestelde tijd te weten 20.15 uur was de zaal gevuld met belangstellenden en de uitvoering kon beginnen.

De heer Henri Nassy, die wij gerust de ziel van de Club Suriname kunnen noemen, besteeg het podium om het publiek welkom te heten en sprak zowel in het Nederlands als in het Engels over het onderwerp: „Arm is het land, dat zijn helden niet eert".

De heer Nassy zeide o.a., dat toen het Comité Oorlogsheld Ecury om financiële hulp aanklopte bij het Bestuur Club Suriname, genoemd Bestuur zich vereerd gevoelde om voor dit mooie doel iets te kunnen doen en aanbood een avond te zullen organiseren ten behoeve van het Monumentfonds „Boy Ecury".

He Bestuur pakte de zaak direct aan en wist in een kort bestek deze uitvoering voor mekaar te krijgen. (Wij moeten hierbij aantekenen, dat de heer Nassy het hoofdaandeel voor zijn rekening nam, hetgeen met een enorm succes werd bekroond, zodat lof toekomt aan den heer Henri Nasyry.)

Verder zette de heer Nassy het werk van Boy bij de ondergrondse beweging uiteen en zeide, dat wij terecht te doen hebben me een held, aangezien deze jongeling zijn leven vrijwillig opofferde voor de goede zaak.

Aan het slot van deze vlotte redevoering kondigde de spreker het eerste nummer van het programma aan, te geven door het Surinaams Muziekgezelschap van „Speen", met den virtuoos Renada aan de piano, dat een prachtig gespeeld stuk ten beste gaf, hetwelk met een donderend applaus werd begroet.

Wij zullen van de vele gevarieerde nummers geen détails verstrekken. Er was een zangnummer door Mejuffrouw Simoons; een guitarnummer door een „Paramaribo-Latino"; een pianosolo en „quatremains" door respectievelijk Nemezeck en de la Fuente—Steenmeyer enz. Doch speciale vermelding willen wij maken van twee nummers, die zeer zeker geapprecieerd dienen te worden en zeker in de smaak vielen, te weten een pianonummer, gespeeld door een twaalfjarig Surinaams meisje genaamd Mathilde Weinaar, dat twee — haar leeftijd in aanmerking nemende — zeer goed gespeelde nummers ten gehore gaf, o.a. het bekende Lentestuk van Sinding, te weten Frühlingrauschen. Zeer terecht betitelde de heer Nassy dit klein meisje met de naam „wonderkind". Wij feliciteren de kleine Mathilde met dit behaald succes en hopen haar nog dikwijl te mogen horen.

Het tweede nummer dat niet onvermeld voorbij mag gaan, bestond uit enige goocheltoeren van den Surinaamsen Professor „Rudra of Bengal" (E. Taytelbaum), die, alhoewel onvoorbereid, toch een paar aardige trucs liet zien; o.a. met water gevulde fles die met een opening naar beneden werd gehouden en waarbij een potlood èn luciferhoutjes in de fles werden gestopt, zonder dat het water eruit kwam. Ook werden enige flessen in een zak tot gruzelementen geslagen, waarbij men enkele gevaarlijke scherven kon gadeslaan, waarop Professor Rudra ging liggen en een dertienjarig jongetje boven op zijn borst ging staan zonder dat de Professor een schrammetje opliep. Dit is natuurlijk te wijten aan de zeer sterke spierconcentratie van Prof Rudra. De Professor beloofde den aanwezigen een speciale avond te zullen geven om meer van dergelijke toeren te vertonen. Wij zien vol verwachting uit!

Na afloop van deze goed geslaagde avond, ging men over tot het dansen onder de vrolijke tonen van het dansorkest van „Speen".

Wij menen hierbij zowel het Bestuur — meer in het biezonder den heer Henri Nassy — de artisten, alsook de Surinaamse clubleden te moeten bedanken namens het Comité Oorlogsheld Ecury voor hun medeleven en spontane bijdragen. Alweer heeft de Club Suriname getoond een nuttige en menslievende instelling te zijn, die er zijn mag en waaraan wij bloei en voorspoed toewensen.

VIERING ONAFHANKELIJKHEIDSFEESTEN.

Op Donderdag 4 Juli hield de Consul van de Verenigde Staten van Noord-Amerika een receptie, ter gelegenheid van het onafhankelijkheidsfeest, welke door vele burgerlijke en militaire autoriteiten van het eiland bezocht werd.

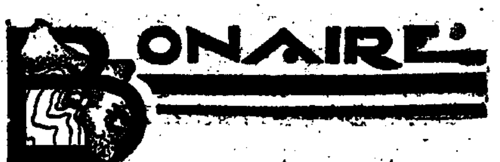
Vrijdag 5 Juli had de Sociedad Bolivariana op Aruba een groot feestprogramma voor de viering van de onafhankelijkheidsdag van Venezuela. O.a. werd een receptie aangeboden door den Consul van Venezuela, waarbij de voornaamsten van Aruba present waren.

DAKTUIN.

Het bekende familie-café van den heer Segundo N. Ecury, de „Roofgarden" in de Nassaustraat, gaat wederom zijn poorten openen voor het publiek, nadat enige jaren geen zaken meer gedaan werden. De zaak is thans geheel nieuw ingericht met luchtige zitplaatsen, frisse salons en wordt aangekondigd als café-dansant.

Zaterdag 6 Juli vindt de officiële heropening plaats; het geheel dat eigendom is van bovengenoemden heer Ecury staat thans onder beheer van den heer François Croes. Er zijn steeds de nodige verse dranken en koude schotels te krijgen.

Ongetwijfeld wordt dit een goede gelegenheid in Oranjestad, welke de betere klasse zal kunnen bezoeken; toegang alleen voor houders van kaarten, die verstrekt worden aan personen, die daarvoor in aanmerking komen.



DE GEHEIMZINNIGE RUITER.

In de slaventijd ging er eens een landsslaaf vandoor. De man waadde en zwom door het Gotomeer, en zocht zijn toevlucht in de wildernis aan de overkant. Een oppasser reed hem te paard achterna, ging ook door het Goto-meer, maar zonk met paard en al in de modder weg. Nooit is er meer iets van hem gehoord.

Eenzelfde verhaal vertelt men van Lagoen, het binnenmeertje langs de weg naar het nieuwe vliegveld. Ook daar zou een ruiter met zijn paard in de modder spoorloos verdwenen zijn.

De mogelijkheid bestaat, dat wij hier te doen hebben met boemansverhalen, die verteld worden om kinderen ervan af te houden in die meren te gaan spelen. De dikke laag modder, waaruit de bodem dier meren bestaat, levert werkelijk een ernstig gevaar op. Doch geen enkel verstandig mens zal het in zijn hoofd krijgen te paard Lagoen of het Gotomeer in te stappen.

DE GOEDE BOMBA.

Een oud moedertje van Tera Corá, die zich nog veel weet te herinneren uit de tijd van haar jeugd, en aandachtig de verhalen placht te aanhoren, die haar vader haar vroeger vertelde, weet nog te vertellen, dat haar eigen grootvader oppasser oftewel bomba der landsslaven was.

De gestrafte slaven kregen onmiddellijk na het werk de ketting om de enkels. Maar grootvader had een goedig hart, en zodra hij er zeker van was, dat er geen controleur zou komen, maakte hij de boeien los.

Dezelfde grootvader wist te verhalen, dat vaders, wier kinderen werkplichtig waren (van het zevende jaar af) de kinderen op de schouders meedroegen naar de zoutpannen van het Zuiden.

Getrouwd.
EDDY VOS
en
ELLA LIESTEN.
Curaçao 6 Juli '46.



CURAÇAO

DREIGENDE SCHEURING R.K. PARTIJ.

In de gistermorgen gehouden vergadering van de Partijraad der Curaçaose Rooms-Katholieke Partij is een motie van wantrouwen tegen het zittende hoofdbestuur met 480 tegen 398 stemmen aangenomen. Het hoofdbestuur is en bloc afgetreden.

De Partijraad is de hoogste instantie in de R.K. Partij en bestaat uit drie afgevaardigden, ad hoc benoemd, van elke afdeling. Deze drie stemmen elk individueel, zodat een bepaalde afdeling 2/3 voor en 1/3 tegen iets kan zijn of omgekeerd. Elke afdeling als zodanig brengt een totaal aantal stemmen uit, dat is vastgesteld in verhouding tot haar omvang, belangrijkheid e.d.

Op initiatief van de afdeling Pietermaai had het Hoofdbestuur gistermorgen een Partijraadsvergadering beroepen in het R.K. Zeemanshuis. Dertien van de veertien afdelingen waren aanwezig: alleen Jan Doret mankeerde.

Pietermaai had een motie van wantrouwen tegen het hoofdbestuur over 1) de verzending van een telegram aan Professor Romme, 2) de houding tegenover Dr. da Costa Gomez, 3) de vraag of de katholieken indien nú verkiezingen zouden worden gehouden, zouden winnen of niet (het hoofdbestuur hield van niet; Pietermaai van wel).

Na ampele besprekingen kwam de motie in stemming.

Voor de motie (dus tegen het hoofdbestuur) stemden: Pietermaai, Montaña, Westpunt, Soto, Barber, Willibrordo, 2/3 van Janwé en 1/3 van Juicio. In totaal vertegenwoordigden deze 480 stemmen.

Tegen de motie (dus vóór het hoofdbestuur) stemden: Santa Ana, San Mateo, Santa Rosa, Groot-Kwartier Santa Maria, 2/3 van Juicio en 1/3 van Janwé. Bij elkaar waren dit 398 stemmen.

De motie van wantrouwen was dus aangenomen.

Bij de hierna volgende Rondvraag stelde Pietermaai voor een nieuw telegram aan Professor Romme te sturen, waarbij het eerste, van het hoofdbestuur, werd ingetrokken. Na enige besprekingen of men bij de Rondvraag met een voorstel kon komen, besloot de Partijraad — hoogste vertegenwoordigende instantie in de Partij — dat dit kon en het voorstel-Pietermaai werd aangenomen.

Hierna deele Voorzitter Charles Baggs Debrot mede, dat hij en zijn medebestuursleden en bloc zouden aftreden.

Het herroepingstelegram luidt:

„Professor Romme
Voorzitter Katholieke Kamerfractie,
Den Haag.

Door afdeling Pietermaai heden in Partijraad motie wantrouwen voorgesteld en meerderheid voor. Volgende telegram aan U voorgesteld en aangenomen: Curaçaose Katholieke Partij in Partijraad, hoogste instantie, bijeen herroept telegram hoofdbestuur dertien Juni. Verzoekt steun autonomie-commissie en voorstellen Da Costa Gomez. Bestuur weigert te tekenen en voortzetting vergadering. Doet na sluiting vergadering mededeling aftreden.

Afdeling Pietermaai
Davelaar, Secretaris."

* * *

Het curieuze doet zich hierbij voor, dat thans eigenlijk de Partijraad niet meer kan samentreden, want hoewel deze de hoogste instantie is, moet hij door het hoofdbestuur worden beroepen. In de meeste gevallen zal het demissionnaire hoofdbestuur aanblijven tot er een nieuw is, maar uit de gebeurtenissen van gisteren is duidelijk geworden, dat de afgetreden heren en met hen vermoedelijk veel van de afdelingen die hen steunden, niet meer met de Partij zullen meedoen.

In deze lacune is niet voorzien.

BETOGING RIFSTADION.

Gistermorgen werd in het Rifstadion een betoging door ongeveer 5000 personen gehouden, van welke de volgende resolutie een uitvloeisel is:

Duizenden inwoners van Curaçao uit alle lagen, groepen of klassen der bevolking, zonder onderscheid van ras, geloof of stand, met overbrugging van partij-, groeps- en persoonlijke geschillen en ten gunste van het belang van Curaçao alle ondergeschikte belangen terzijde stellende, op heden Zondag de 7de Juli te Willemstad in massa-vergadering bijeengekomen teneinde uiting te geven aan hunne gevoelens omtrent het werk van de Curaçaose Statendelegatie, welke thans in Nederland vertoeft, hebben de hierna volgende resolutie genomen:

1) — dat zij ten volle achter de opdracht van de Statendelegatie staan, zoals deze haar bij vertrek door de volksvertegenwoordiging werd gegeven;

2) — dat de wensen, vervat in de Petitie, welke door de delegatie van aan Hare Majesteit de Koningin is aangeboden, ook hun wensen zijn;

3) — dat zij het volste vertrouwen hebben in de integriteit, bekwaamheid en het inzicht van de door de Staten afgevaardigde delegatie, welke leden steeds blijk gegeven hebben de belangen van het volk voor te staan en zeker ook nu bij de besprekingen met de regering die belangen zullen verdedigen;

4) — dat zij vertrouwen, dat de Nederlandse regering in de ruimste mate aan de rechtvaardige wensen en verlangens van de bevolking van Curaçao zal tegemoetkomen, zoals deze door de Statendelegatie worden voorgedragen en in haar woorden zijn belichaamd;

5) — dat zij zich beschouwen als burgers van het Nederlandse Rijk in groter staatsverband en ten overvloede hunne gevoelens van aanhankelijkheid aan het doorluchte Huis van Oranje wensen te bevestigen.

RÖMER KRIJGT EEN BRIEF.

Elias A. Römer, de ondertekenaar van de brief welke enkele Statenleden tot Dr. M. F. da Costa Gomez hebben gericht, mocht van den Meester-Doctor een antwoord ontvangen. Dr. da Costa Gomez schrijft, zo vertelde de heer Römer ons dat noch hij noch enig ander lid verklaringen hebben afgelegd als door het Parool of Aneta zijn weergegeven en die erop zouden kunnen wijzen, dat er gedreigd werd met afscheiding uit het staatsverband. Eenheid van staatsverband, zo schreef Dr. da Costa Gomez in zijn brief, is steeds de grondslag van onze besprekingen geweest. Ook heeft hij met zijn commissieleden besproken te vragen om verandering van bestuursstelsel; zij zijn niet gekomen met klachten tegen het huidige bestuur.

De brief is zeer persoonlijk gesteld, zeide de heer Römer ons tijdens het interview, en daarom niet geschikt om geheel gepubliceerd te worden. Dr. da Costa Gomez schrijft dat zijn missie tot nu toe en succes is. Tweemaal hebben zij met (oud-)minister Logemann gesproken; Minister Jonkman nodigde de Westindiërs thuis. In ontroerende bewoordingen schrijft Dr. da Costa Gomez over het bezoek aan de Koningin.

Over het algemeen gevoelt men voor hun werk, dat blijkt wel uit deze brief, zeide de heer Römer.

SCHOONMAKER VERTROKKEN.

Kolonel Lucas E. Schoonmaker is hedenmorgen per vliegtuig naar San Juan vertrokken. Overste H. J. Suermondt deed hem namens den gouverneur uitgeleide, terwijl een erewacht groette. Luitenant-kolonel Robley D. Evens volgt kolonel Schoonmaker op.

HUIZENBOUW VOOR DE K.L.M.

Vrijdagmiddag had te Damacor een eenvoudige plechtigheid plaats toen Mevrouw Bouman, echtgenote van den hoofdvertegenwoordiger der K.L.M. voor West-Indië, de eerste steen legde voor een K.L.M.-woning. Deze woning is de eerste van een serie van vierenvijftig, door de firma Nederhorst te bouwen in opdracht van de K.L.M. ten behoeve van vaar employees. Behalve vertegenwoordigers van het personeel der K.L.M. waren aanwezig de heren Nederhorst, terwijl ook de heer Gé Schoorl, waarnemend directeur van Openbare Werken, van zijn belangstelling blijk gaf.

Na een kort openingswoord van den Heer Bouman, legde Mevrouw Bouman de eerste steen, waarna haar door den heer Nederhorst een ruiker bloemen werd overhandigd.

De Heer Idsinga, chef personeelszaken K.L.M., verzocht nog in een gevoelig woord den heer Bouman de dank van het gehele personeel te willen overbrengen aan den heer Plesman, president-directeur der K.L.M., die het initiatief nam voor dit groot opgezette woningcomplex.

WAAR IS DE HEER PIETERSZ.

Op onze redactie werd een brief ontvangen van den Heer J. H. Pietersz, Weisafo 290. Toen wij trachtten hem daar te doen bezorgen, bleek het adres onjuist te zijn. Indien de geadresseerde zo vriendelijk is even langs te komen, kan hij de brief ter redactie in ontvangst nemen.

GEEN RESTRICTIES MEER IN SIAM.

Louis Bergman schrijft: In Haiti is de door de Regering ingestelde censuur thans weer opgeheven.

Naar Bulgarije kunnen geen telegrammen met betaald antwoord worden verzonden.

Telegrammen naar en van Oostenrijk mogen thans worden gesteld in de Tsjechische, Engelse, Duitse, Italiaanse, Russische, Franse of Slovaakse taal.

De Siamese telegraafadministratie heeft alle restricties opgeheven.

In het verkeer met Rusland zijn alle restricties opgeheven, behalve tussen Rusland en Oostenrijk, Duitsland, Italië en Japan.

De verbinding tussen Rusland en Spanje is geschorst. Het verkeer met Calcutta is weer normaal.

In het verkeer met kantoren in Venezië Juliana (Italië) kan thans van code gebruik gemaakt worden, indien de te gebruiken code gedeponeerd is bij de telegraafautoriteiten in de plaats van bestemming. Telegrammen in verstaanbare taal moeten zijn gesteld in de Engelse, Franse, Spaanse, Portugese of Italiaanse taal zijn gesteld. Telegrammen worden slechts aangenomen op risico van den afzender.

In het verkeer met de Philippijnen kunnen thans ook telegrammen worden aangenomen voor Capaiz (Panay), Gapan (Nueva Ecipa), San Fernando Union en San Carlos (Luzon).

Overdenking.

VIERDE ZONDAG NA PINKSTER.

(Preek van den heiligen Augustinus Bisschop).

Gedurende veertig dagen stonden de kinderen Israëls tegenover hun vijanden. De veertig dagen betekenen, wegens de vier jaargetijden en de vier delen der wereld, het tegenwoordig leven, waarin het christenvolk niet ophoudt te strijden tegen Goliath of zijn leger, dat is: tegen den duivel en zijn engelen. Toch zou het de overwining niet behalen, indien de ware David, dit is Christus, niet was nedergedaald met zijn staf, namelijk het kruismysterie. Vóór de komst van Christus immers, zeer geliefde broeders, was de duivel niet gebonden; bij zijn komst heeft Christus met hem gedaan wat er in het Evangelie gezegd is: „Niemand kan het huis binnentreden van een sterke en zijn huisraad wegnemen indien hij niet eerst den sterke gebonden heeft". Christus is dus gekomen en heeft de duivel gebonden. Iemand zegt misschien: „Waarom is hij nog zo machtig, indien hij gebonden is? Het is waar, zeer geliefde broeders, dat hij veel vermag, doch hij heerst over lauwen, en onachtzamen en over hen die God in waarheid niet vrezen.

Hij is immers gebonden zoals een hond aan een ketting, en kan niemand bijten tenzij degene die zich in doodaanbrengende zorgeloosheid met hem verbindt. Ziet toch, broeders, hoe dwaas die mens is, die zich door een hond aan een ketting laat bijten. Verenig gij u niet met hem door wereldse begeerten en verlangens, en hij zal het niet wagen tot u te naderen, blaffen kan hij, verontrusten kan hij, maar bijten kan hij volstrekt niemand die zelf niet wil. Het is niet door dwang, maar door overreding dat hij schaadt; hij perst ons de toestemming niet af, maar vraagt er om. David kwam dus en vond het volk der Joden in gevecht met den duivel; en daar er niemand was, die het waagde de strijd van man tegen man aan te gaan, schreed hij, die de voorafbeelding van Christus was, vooruit ten strijde, hij droeg de stok in zijn hand en ging af op Goliath. In hem werd toen gewis voorafgebeeld hetgeen in den Heer Jezus Christus vervuld is. Want Christus, de ware David, kwam, die om tegen den geestelijken Goliath, dat is, tegen den duivel te strijden, zelf zijn kruis droeg. Ziet, broeders, waar David Goliath trof; gewis aan het voorhoofd, waar hij het kruisteken niet droeg. Want zoals de stok de voorafbeelding was van het kruis, zo ook verbeeldde de steen, waarmede hij getroffen werd, Christus den Heer.

SPORT

„WESTERN STARS" WINT VOETBALDAG.

De voetbaldag welke Zondag door de K.S.C. op Brakkeput gehouden werd is gewonnen door de „Western Stars" van Westpunt. Daarmede legde men beslag op de beker.

DE KAMPIOENEN VAN WIMBLEDON.

Tom Brown en Louise Brough hebben de titel gemengd dubbel gewonnen met 6—4, 6—4, terwijl het tournooi te Wimbledon eindigde met vier Noordamerikaanse overwinningen van de vijf. Zij versloegen Geoff Brown van Australië en Dorothy Bundy van de Verenigde Staten.

Pauline Betz won tevoren het kampioenschap dames enkel door Louise Brough te verslaan met 6—2, 6—4. Tom Brown en Jack Kramer wonnen het kampioenschap heren dubbel door de Australiërs Geoff Brown en Dinny Pails te verslaan met 6—4, 6—4, 6—2. Louise Brough en Margaret Osborne wonnen het kampioenschap dames dubbel.

De enige titel die niet gewonnen werd door de Noordamerikanen, was die van heren enkel, welke door Yvon Petra van Frankrijk in de wacht gesleept werd (Wimbledon, (AP) 6.7).

KNOCKOUT-VOETBAL-WEDSTRIJDEN.

Op Zaterdag 6 en Zondag 7 Juli werd een serie wedstrijden gespeeld tussen alle clubs van de Aruba Voetbal Bond om een mooie beker, welke beschikbaar was gesteld door den Heer Nicolaas Habibe Jr. van de "Habibe-Store aan de Nassaustraat. Velen hebben genoten van deze wedstrijden.

OM HET KAMPIOENSCHAP VAN „JULIANA".

De semi-finale van de tenniswedstrijden welke gisteren op de baan van de sportclub „Juliana" gespeeld werd tussen de heren A. Jesurun en H. Royer werd door eerstgenoemde gewonnen met 6—8, 5—7, 6—1, 6—0, 6—4. Op Woensdag zal de heer Jesurun in de finale uitkomen tegen den heer A. Pietersz.

GESCHORST.

De Internationale Lawn Tennis Bond maakte bekend, dat als lid zijn geschorst de volgende landen: Bulgarije, Finland, Duitsland, Hongarije, Italië, Japan, Libye, Roemenië en Siam. (Londen, (AP)).

PAULINE BETZ WINT.

Pauline Betz van de Verenigde Staten heeft het kampioenschap dames enkel gewonnen door Louise Brough van de Verenigde Staten te verslaan met 6—2, 6—4 in de finale te Wimbledon (Wimbledon, (AP)).

SPORTCLUB MADEREINSE.

Uit goede bron verneemt onze Arubaanse correspondent, dat de sportclub Madereinse van de op Curaçao verblijvende Portugezen de volgende week een vriendschapsbezoek zal brengen aan Aruba, waar zij te gast zullen zijn bij de bekende sportclub R.C.A., die de volgende week afscheid neemt van zijn Geestelijk-Adviseur Pater Aloysius Frunt O.P. en tevens zijn 12½ jarig bestaan hoopt te vieren met een programma van wedstrijden en feestelijkheden.

Zaterdag 13 Juli spelen de Portugezen tegen R.C.A. en Zondag tegen het Militaire elftal.

SURINAME

CITRUS-VERVOER ZAL VOORTGANG VINDEN.

Nadat de Surinaamse citrusplanters een reeks telegrammen en brieven zonden naar de instanties in Nederland werd in Paramaribo bekendgemaakt, dat de beslissing van de KNSM om geen citrus meer te vervoeren naar Nederland, is ingetrokken. Aanvangende met Augustus zal deze maatschappij weder citrus tot een een maximum hoeveelheid van 7000 kratten per keer vervoeren van Suriname naar Nederland.

KAISER GAAT BAUXIET ONTGINNEN IN SURINAME.

De bekende Noordamerikaanse industrieel Henry Kaiser heeft besloten ook bauxiet te gaan ontginnen in Suriname. Dit is de derde bauxiet-maatschappij welke zich in Suriname zal vestigen. Toen Gouverneur Brons op doorreis was in de Verenigde Staten had hij een onderhoud met den heer Kaiser. Op het ogenblik bevinden zich twee deskundigen van de Henry Kaiser Company van Oakland, Californië, in Suriname om een onderzoek in te stellen op de concessie van den heer S. Headley nabij de Marowijne-rivier.

Men zal vast stellen welk boor- en ander materiaal nodig is.

Het ligt in de bedoeling, dat de schepen welke het erts zullen afhalen, de Marowijne zullen opvaren. Men verwacht dat de minimum productie een half millioen ton per jaar zal bedragen.

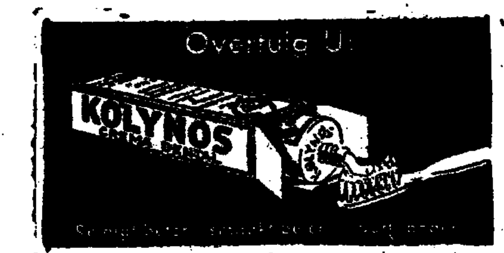
NEDERLAND

R. K. JOURNALISTEN-VERENIGING.

Gisteren is de Katholieke Nederlandse Journalisten Vereniging opgericht die in nauwe samenwerking met de Nederlandse Journalisten Vereniging zal werken.

CHINEZEN NAAR GEALLIEERD GEBIED.

De Chinezen die zich in Oost Java bevinden worden naar het Geallieerd Gebied verplaatst. Iedere week worden er 1,000 naar Soerabaia overgebracht.



Bekendmaking.

Het wnd. Hoofd van het Departement Sociale & Economische Zaken, maakt hierbij bekend, dat met ingang van 8 Juli 1946, de uitvoer van melk (melk in blik „evaporated" en „condensed", melk in poedervorm e.d.) verboden is.

Het wnd. Hoofd van het Departement Sociale en Economische Zaken
Mr. H. J. M. Hoogeveen.

De Commissie inzake Autobusdiensten op Aruba

brengt hierdoor ter kennis van belanghebbenden, dat als de plaats waar door aanplakking zal worden kennis gegeven van nederlegging van ingekomen aanvragen voor een autobusdienst, is aangewezen het aanplakbord in de vestibule van het Raadhuis te Oranjestad. Aruba, 4 Juli 1946.

De Commissie inzake Autobusdiensten op Aruba

geeft hierdoor kennis aan ondernemers en vergunninghouders van autobusdiensten op Aruba, dat ten Gezaghebberskantore ter inzage is nedergelegd een verzoek van L.C. HART om vergunning voor het onderhouden van een autobusdienst, als bedoeld in Artikel 1, sub A van de „Landsverordening inzake autobusdienst" P.B. no. 56-1946. Schriftelijke bezwaren tegen of opmerkingen over deze aanvrage kunnen tot uiterlijk 9 Augustus 1946 bij de Commissie worden ingediend.

Een Gelofte wordt volbracht.

Genade-oord Heilo verbonden aan bevrijdingshistorie van ons land.

Onder een jong-groene overkoepelingen van voorjaarskruinen, met hier en daar openingen om plassen zonlicht door te laten vallen, staat bescheiden weggedoken tot kapelletje van O. L. Vrouw ter Nood. Door de open deuren stroomt buitenlucht naar binnen, doortrild van vogelzang en insectengezoem. Enkele bezoekers knielen in de banken en zeggen een stil gebed tot de Moeder Gods, wier beeltenis hoog boven het altaar een wonderlijk vertrouwen wekt. Nu zijn het er nog slechts enkelen, maar te beginnen met Zondag as. zullen tot aan de eerste Zondag van October duizenden in georganiseerde processies naar dit genade-oord trekken, dat tegen het eind van de oorlog zozeer de aandacht op zich heeft gevestigd. In dagen van angstige beklemming deed Mgr. Huibers, bisschop van Haarlem, deze gelofte: O. L. Vrouw ter Nood, spaar ons bisdom voor verwoesting en Uw genade-oord te Heiloo zal worden verfraaid met een bedevaartskerk.

Het bisdom werd gespaard en allerwege is de geest aanwezig, de gelofte te helpen volbrengen. De schuld, die nog op de eigenlijke genade-kapel rustte, is afgelost en het bouwfonds voor een basiliek, die waarschijnlijk zal verrijzen op de plaats, waar thans de houten bedevaartskerk van St. Willebrord staat, groeit gestadig. Het is geen kunstmatige poging door deze gelofte een vergeten oord onder de aandacht van katholiek Nederland te brengen. Want in de loop der eeuwen heeft Maria ter Nood de mensen steeds tot zich getrokken. Zelfs in het laatste oorlogsjaar kwamen hier, ongeacht razzia's en vervoersmoeilijkheden achttienduizend geregistreerde bedevaartsgangers. En dan nog de ve'en, die ongezien de Troosteres der Bedrukten om uitkomst kwamen smeken.

Geen uur van de dag is deze plaats verlaten. In het korte ogenblik, dat wij er toefden, troffen wij er twee niet-katholieken uit Amsterdam in de galerij, die de historische Runxput omgeeft en daarbuiten, bij de kranen, die met de put zijn verbonden, vulden twee kinderen een fles met het miraculeuze water. Zonder dat wij erom vroegen, vertelde zij er de reden van. „Ons dienstmeisje moest geopereerd worden aan een knie, omdat ze in een stopnaald was gevallen. Na de operatie is een stuk van de naald blijven zitten en nu zou ze opnieuw naar het ziekenhuis moeten. Maar dan is er kans, dat de knie stijf blijft. Nu heeft ze ons gevraagd een fles water uit de put van O.L. Vrouw te gaan halen."

Oorsprong onbekend.

Het begin en de oorzaak van de devotie tot O.L. Vrouw ter Nood zijn totaal onbekend. Men weet slechts, dat omstreeks 1400 te Heiloo een kapel moet hebben bestaan, waar de H. Maagd werd vereerd.

In 1573, bij de belegering van Alkmaar door Don Frederik, werd de kapel verwoest en niet meer opgebouwd. De pelgrims bleven echter naar de ruïne komen en de verering van de heilige plaats kon niet gedood worden, toen de protestantse predikanten in 1637 bewerkstelligden, dat de enkele brokstukken muur werden weggeruimd en de Runxput met puin werd dichtgestort. Een nooit officieel bevestigd gerucht, waar een pater Jezuïet melding van maakt, als zou de H. Maagd van de kapel zijn verschenen, deed de toeloop weer sterk toenemen. Dit blijkt wel uit het feit, dat er in 1704 in de omtrek van de dichtgeworpen put en de kapelgrond vijf herbergen stonden, waar de pelgrims konden overnachten. Nog drukker werd het bezoek, toen in 1713 bekend werd, dat uit de gedempte Runxput weer water opborrelde. Er werden door de Staten van Holland strenge plakkaten uitgevaardigd tegen hen, die het waagden naar Heiloo ter bedevaart te gaan. Maar zelfs de boete van vijftig gulden — voor die tijd geen kleinigheidje — maakte geen indruk. Al was er nog slechts een bosje op de plek, waar eens de kapel en de put waren geweest, het volk bleef hier O. L. Vrouw ter Nood vereren. Maar op de duur raakte de devotie buiten Heiloo onbekend, totdat in 1905 het kreupelbosje werd gerooid en de oude Runxput teruggevonden. Van dit ogenblik af hebben de pelgrimstochten naar Heiloo niet meer stilgestaan.

Ook Sint Willebrord.

Wanneer in oude tijden het volk naar O.L. Vrouw ter Nood ter bedevaart trok, begaf het zich ook naar de St. Willebrordsput, bij de huidige Protestantse Kerk. Thans wordt deze put niet meer bezocht maar wel bezoekt de pelgrim het Willebrordbeeld in het houten heiligenhuisje, waar voor het oprichten van de genadekapel het beeld van de H. Maagd was geplaatst. De verering van Sint Willebrord in Heiloo, heeft een historie. Toen de heilige en zijn volgelingen namelijk eens van dorst versmachten, beval hij in het dorre zand een put te graven. Plotseling ontstond er een bron, die heden ten dage nog vloeit. Aan het gebruik van water uit de Willibrordput, zijn vele wonderen toegeschreven.

Verfraaiing van het oord.

In 1930 werd op de plaats van de vroegere kapel door Jan Stuyt een nieuw heiligdommetje gebouwd. Hij gebruikte hiervoor aan de buitenzijde Nivalsteen en bekleedde het inwendige met Limburgs mergel in warme, geel in warme, geelbruine kleuren. De kunstschilder Han Bijvoet maakte enkele schilderingen; zijn opdracht is echter nog niet voltooid.

En thans zal bovendien een basiliek verrijzen. Gaat Heiloo — Heilig Loo, heilige plaats — een plaats — een klein Hollands Lourdes worden? De pastoor van de parochie zag reeds in de toekomst naast de basiliek een hospitium met zonnige serres, waar zieken zouden kunnen rusten in de weldadige sereniteit van dit Maria-oord. Moge zijn verwachting werkelijkheid worden, waaruit dan zal blijken, dat de opbloei van de bedevaartsplaats van O. L. Vrouw ter Nood voor de katholieke Nederlanders méér zal betekenen dan de volbrenging van een gelofte alleen.

WEER DE SPELLING.

De Minister van Onderwijs Joseph J. Gielen bericht dat de Nederland-Belgische commissie voor de vaststelling van de Nederlandse taal voor Nedrland zowel als voor Nederlands sprekende gebieden, nu een spelling heeft vastgesteld die voor een groot deel overeenkomt met de spelling Marchant. De Tweede Kamer zal binnenkort beslissen over deze nieuwe spelling en men verwacht dat er dit jaar nog wel een einde aan de chaotische spelling toestand gemaakt zal worden.

DIT JAAR NIEUWE SPELLING OP DE SCHOLEN?

In een zitting van de Belgischen Senaat sprak de minister van Openbaar Onderwijs de mening uit, dat de nieuwe spelling zoals die is samengesteld door de Belgisch-Nederlandse spellingcommissie, op een gunstig tijdstip wordt ingevoerd. De oorlog heeft de boekenvoorraad gedeeltelijk uitgeput, de belangen der uitgevers worden dus weinig geschaad. Wat het onderwijs betreft: voor de nieuwe leerlingen is er geen moeilijkheid, voor de anderen zal het een kleine inspanning zijn, de nieuwe spelling te leren.

Er is gegronde hoop, dat de nieuwe spelling voor het schooljaar 1946—1947 in Nederland wettelijk ingevoerd wordt. Het is wenselijk, dat beide landen gelijk van wal steken voor de toepassing.

Het eiland af.

Er zat eens een mijnheer heel zwaarwichtig te beweren, en dat voor een groep jonge mensen, dat het toch zo verschrikkelijk tragisch was, dat de jonge mensen, die vooruit willen komen het eiland moeten verlaten, om elders te gaan studeren.

We kunnen ons best begrijpen, dat het voor een jongen en een meisje nog meer, dubbel zwaar zal zijn om naar Holland te gaan. Hij zal er veel missen in het begin, er zullen heimweetranen zijn kussen nat maken, hij zal denken aan „Pai" en aan „Mai". Hij zal is vervoering raken, als hij weer iets hoort van Curaçao. In vlam zal hij schieten, als men onzin verkoopt over Curaçao. Een jongen van Bonaire, hoe zal hij zich de Playa herinneren, de waaf, de golven en de bergen in de verte.

Zoals de heimwee Albert Helman dreef tot zijn gevoelige verhalen over Zuid-Zuid-West, zo ook zal het zijn in het hart van den Curaçaosen jongen. Het doet er niet toe waar hij is, in Nijmegen, in Heerlen, in Roozendaal. Heimwee zal er zijn. Maar is het daarom tragisch, dat de jongelingschap van Curaçao het eiland af moet?

Het is nu eenmaal de taak van den jongeman zong Schiller in het klokkenlied. „hinaus in feind'iches Leben" moet hij, en minder poëtisch, doch veel meer practisch merkte Jan Huygen van Linschoten op " dat er „geen tijd quader versleten is als een jongeman op sijn moeders keucken te blijven".

De oorlog is nu weer voorbij, en de wereld staat voor ons open. Niet sentimenteel zijn, van het eiland af, en zie de wereld.

Geen mentaliteit van jongens voor wie Pietermaai een vreemd land is, die Aruba kennen, zoals wij Arabië.

Bekendmaking

Het wnd. Hoofd van het Departement Sociale en Economische Zaken maakt hierbij bekend, dat overeenkomstig artikel 2, lid 5 van het Besluit van den 5den April 1946, ter uitvoering van artikel 3, lid 2 van de Landsverordening tot Inschrijving van arbeidskrachten 1945, de arbeider verplicht is tot de indiening van drie goedgelijkende pasfoto's.

Dienovereenkomstig wordt iedereen arbeider in den zin van bovengenoemde Landsverordening, verzocht, zoo spoedig mogelijk, hetzij rechtstreeks of door tusschenkomst van zijn werkgever drie goedgelijkende pasfoto's te zenden aan het Departement Sociale en Economische Zaken, afdeeling „Inschrijving van arbeidskrachten" Scharlooweg 76.

Op de achterzijde van deze foto's moeten de naam, de voornamen en het adres van den arbeider vermeld staan.

Het wnd. Hoofd voornoemd.

ONS KONINKRIJK

GROEIENDE BELANGSTELLING VOOR SPAANSE LETTEREN IN NEDERLAND.

De Spaanse literatuur genoot in de Noordelijke landen van Europa weinig bekendheid totdat, in het begin van deze eeuw, overal vertalingen werden gepubliceerd van de toen moderne schrijvers, schrijft Carmen de Urbero in de Linie, waaraan wij een en ander ontlenen.

In Nederland werden o.a. werken van Pereda, Valera en anderen vertaald — sommige lezers zullen zich wel de charmante „Pepita Jimenez" herinneren, maar de doorsnee ontwikkelde man, die een zekere kennis had van de voornaamste Franse, Engelse en Duitse klassieke literatuur, wist niet veel meer over Spaanse letterkunde te vertellen dan dat „Don Guichotte" een meesterstuk was; hij kende zelfs het avontuur van de windmolens. Soms werden de werken van de Heilige Theresia, in zeer slechte vertaling, gelezen — de heerlijke San Juan de la Cruz was nog niet vertaald — en daarmee was het ongeveer uit. Slechts degene die een biezondere studie maakte van de Spaans taal en letterkunde kwam in aanraking met de vele schoonheden die Spanje op kunstgebied produceerde.

Maar in de laatste jaren ontstond er in Nederland een toenemende belangstelling voor alles wat Spaans was; uitstekende vertalingen verschenen over de beste Spaanse schrijvers en dichters: iedereen kon „Abel Sanchez" van Unamano lezen, „Tigre Juan" van Pérez de Avala, de humoristische romans van Fernandez Florez en talrijke anderen. In tijdschriften verschenen vertalingen van Federico Garcia Lorca, den andalusischen dichter met de ziel van een „gitano" (Spaanse zigeuner).

In de „Put der „Zuchten" vindt men voortreffelijke vertalingen van allerlei vormen van gedichten en tevens een uitstekende bron van studie over de oorsprong der Spaanse verstechniek.

Voor diegenen die Spaans lezen willen wij vandaag een tweetal boeken aanbevelen, die verleden jaar verschenen zijn: het eerste is in Valencia uitgegeven, bij Hemeroscopea: het is „Una raya en la mar" van Vicente Escrivá. Een goede beschrijving van het boerenleven in de Valenciaanse „huerta". De held in dit boek is het landschap, de personen bewegen zich, leven, lijden en sterven in de harmonie van hun omgeving; het geheel is eenvoudig, klaar, zuiver aangevoeld en weergegeven. Een andere schrijver, Rogelio Pérez Olivares, die zich in het weergeven van historische anecdoten specialiseert, heeft een zeer interessante reeks schetsen verzameld in zijn laatste boek „Próceres, Aventureros, Picaros", dat bij E. Maslá, Madrid, verschenen is.

EEN GEDENKBOEK NEDERLAND — CANADA.

Aan vijftigduizend Canadese officieren en soldaten, die een heldenstrijd streden om Nederland te bevrijden uit de greep van den tyrannieken bezetter, bood het comité Canada-Nederland een monumentaal gedenkboek aan.

„Holland and the Canadians", waarvan de text verzorgd werd door Major Norman Phillips en den secretaris van het comité, den heer J. Nikerk, bevat een schat van foto's: beelden van Nederland, het welvarende land met zijn oude, schilderachtige steden en wijde einders van voor de oorlog en, in schrille tegenstelling daarmee, taferelen van verwoesting, ellende en honger uit een periode, die wellicht de meest tragische van onze geschiedenis kan worden genoemd.

Het met uiterste zorg gekozen verluchtingsmateriaal vormt met de kort gehouden text — een historisch overzicht van de krijgsverrichtingen van het eerste Canadese leger en een relaas van de uithongering van Nederland door de Duitsers — een boekwerk, dat elk zou begeren te bezitten. Voor de Canadese soldaten, als die al een herinnering behoeven, betekent het méér dan alleen maar een geschenk: zij zullen in later jaren met dit boek in de hand hun kleinkinderen vertellen van de verschrikkelijkste aller oorlogen niet slechts, maar ook van het land dat zij redden, toen het de ondergang nabij was en misschien wel van de mensen uit dat land, die hen heel dankbaar waren.

SMOKKEL PER VLIEGTUIG.

Onlangs streek onder de gemeente Kaatsheuvel een klein verkeersvliegtuig neer. Een passagier stapte uit en het vliegtuigje verhief zich weer in de lucht. De rijkspolitie, die in de omgeving surveilleerde, hield den passagier staande.

Deze bleek te zijn een zekere R. uit Vrijhoeve Capelle, luitenant-betaalmeester voor het Nederlandse leger te Brussel. Bij controle kwamen een zestal kistjes sigaren te voorschijn en 1800 sigaretten.

De bestuurder van het vliegtuig was zijn vriend, luitenant-vlieger in militaire dienst. De sigaren en sigaretten werden in beslag genomen en te Waalwijk op het accijnzenkantoor bedeponeerd.

DRENTE ZWEEFVLIEGTUIG-CENTRUM.

De door de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart uitgeschreven jaarlijkse zweefvliegkamp-weken zullen dit jaar gehouden worden op het zweefvliegterrein van de jonge Zuiddrentse Zweefvliegclub op de „Hondhang" bij Hoogeveen. Op Zaterdag 15 Juni jl. zou de eerste ploeg, bestaande uit leerling-vliegers, voor 14 dagen naar de Drentse heide komen. Na veertien dagen zullen dan telkens tot einde Augustus de „praestatievliegers" elkander afwisselen. Het hoogtepunt zal worden gevormd door een groots zweefvliegfeest op Zaterdag 27 Juli as., waarvoor de bekendste Nederlandse zweefvliegers reeds hun medewerking hebben toegezegd.

POLITIEKE EN SOCIALE FACULTEIT GEOPEND.

Reeds sinds lang trachtten de hoogleraren van de Amsterdamse Universiteit verandering te brengen in het gebrek aan kennis en inzicht op het gebied van de politieke vraagstukken bij de studenten.

Professor N. W. Posthumus opende onlangs een lezing over de nieuwe faculteit voor politieke en sociale wetenschappen met een algemeen overzicht over de 5-jarige studie.

De faculteit zal bestaan uit drie afdelingen: een voor de politiek-sociale wetenschappen, een voor de sociologische en sociografische wetenschappen en een voor de sociaal-psychologische en sociaalpaedagogische wetenschappen.

Hierna gaven de professoren Romein, Ter Veen en Kohnstamm een uiteenzetting over de bovengenoemde afdelingen.

Het plan voor de nieuwe faculteit, die een grote invloed kan hebben op de politieke denkwijze van het Nederlandse volk, is reeds door de senaat aanvaard en wacht nog op de goedkeuring van B. en W.

MONTGOMERY WAS PESSIMISTISCH.

Het koste hem 5 pond.

Niet zonder geheimzinnigheid snuffelde Frank Gillard, de bekende oorlogsverslaggever van de B.B.C., tijdens het bezoek, dat hij met zeven zijner collega's aan Amsterdam bracht, in zijn portefeuille en haalde daaruit een Engelse cheque ten bedrage van vijf pond. „Het heb ik nog nooit aan een verslaggever laten zien", voegde hij er veelbelovend aan toe, en de cheque omkerend, toonde hij de volgende daarop met inkt geschreven woorden: „Als betaling van een verloren weddenschap, die ik op 17 December 1944 met u heb afgesloten". Daaronder stond de handtekening van veldmaarschalk Montgomery.

„Het was midden in het tegenoffensief van de Duitsers in de Ardennen", verklaarde Gillard, „Ik dineerde met Monty in diens hoofdkwartier in België en voorspelde hem, dat ondanks alle Duitse vorderingen de oorlog afgelopen zou zijn vóór 30 Juni 1945. Montgomery achtte dit uitgesloten en toen ik hem voorstelde er een weddenschap van vijf pond over af te sluiten, ging hij hier onmiddellijk op in."

Gillard heeft gewonnen, maar financieel voordeel zal hij er nooit van hebben. Hij wenst de cheque, die voor hem een unieke herinnering aan zijn oorlogsloopbaan betekent, altijd te bewaren en kan hem dus niet inwisselen.

INFORMATIEBUREAU VERENIGDE NATIES IN DEN HAAG?

De Verenigde Naties hebben een verstrekkend program ontworpen om publiciteit aan haar organisatie te geven. Voorbereidende stappen zijn reeds gedaan om een netwerk van informatie-bureaux van de Verenigde Naties op te richten in een aantal van de belangrijkste steden ter wereld, o.a. in Den Haag.

In verband hiermede bevindt Benjamin Cohen, een der ondersecretarissen-generaal, zich in Europa. Hij heeft de volgende steden op zijn program staan: Kopenhagen, Den Haag, Brussel, Parijs en Genève. In Londen functioneert reeds een informatie-bureau.

LONDENS PHILHARMONISCH ORKEST NAAR NEDERLAND.

Waarschijnlijk zal het Londens Philharmonisch Orkest in September een bezoek brengen aan Nederland. Het ligt in de bedoeling, tijdens een tournée van veertien dagen een aantal concerten in Europees Nederland te geven, waarvan sommigen zullen worden gedirigeerd door Eduard van Beinum. O. a. zal in Arnhem een concert worden gegeven ter gelegenheid van de gevallenen in de strijd om deze stad, verder zal men in Nijmegen willen optreden. Het is nog niet bekend, welke Engelse dirigent het orkest zal hem vergezellen.

DE MAN, DIE CHURCHILL GEVANGEN NAM.

Wat een oud Transvaalstrijder vertelde.

Wij lezen in „De Tijd":

Verbaasd kijkt de 79-jarige Jan Oldenziel ons aan, als hij zich plotseling omringd ziet door journalisten en fotografen, na zijn mededeling aan de politie, dat hij Churchill gedurende de Boerenoorlog mede gevangen had genomen. Ja, het was 1899, vertelt de oude Groninger met zijn markante hoekige kop en zijn levendige blauwe ogen, ik had een zaak in Pretoria, toen de oorlog uitbrak. Eerst was ik bij de bereden politie, maar alles bleef rustig en toen werden we naar het front gestuurd. Dat was geen genoegen, want we hadden weinig materiaal en de Engelse Long Toms schoten alles van verre kapot. Maar op korte afstand schoten de boeren onfeilbaar met hun geweren.

Op een dag lagen we aan een „spruit" (beek), de commandant had de brug laten opblazen, want we wisten dat er een pantsertrein in aantocht was. Nu, de machinist bracht de trein nog juist tot stilstand en toen hebben we de bemanning overmeesterd. Onder de gevangenen was ook een jongeman in burger, Churchill genaamd, die onmiddellijk in vrijheid wenste te worden gesteld, want hij was een oorlogscorrespondent. Maar toen wij hem fouilleerden kwamen er twee revolvers te voorschijn. We hebben hem in de Staatsmodelschool, waar de krijgsgevangen Engelse officieren verbleven, geïnterneerd en daar heb ik de heren nog enige tijd les in de Nederlandse taal gegeven.

Later is Churchill ontsnapt en toen op Pinkstermaandag de Engelse troepen Pretoria binnenmarcheerden, reed Churchill te paard naast Generaal Lord Roberts aan het hoofd van de troepen.

De bijna 80-jarige staat op, haalt zijn oude foto-album te voorschijn en toont ons de oude vergeelde beelden uit een tijd die zo lang geleden schijnt. Toen was Churchill nog een jongeman en hij een krijgshaftig Transvaler te paard met de traditionele kogeltassen over de schouder; een fiere verschijning met opgedraaide snorren en een breedgerande vilthoed. Jan Oldenziel, die nu verblijft in het Tehuis voor Ouden van Dagen aan de Akerpolderweg te Amsterdam, heeft een audiëntie aangevraagd bij Churchill en misschien zal deze hem vandaag ontvangen.

KENT U ZE NOG?

De bezettingstijd bestond niet alleen uit tranen; menigmaal heeft een lach geklonken en ook daaraan wil „Vrij Nederland" herinneren. Telkenmale en in de ongunstigste situaties verscheen de mop, die ons om alle onredelijkheid, gevaar, tragiek en zotternij deed lachen.

Het vruchtbare Oosten.

Nu Rusland is aangevallen wordt onze voedselpositie beter.

— Hoezo?

— De Duitsers gaan immers mos - kauwen.

Joyeuse entree.

De Rijkscommissaris wil bij zijn intocht in Nederland Nederlands spreken. Hij ontmoet een meisje en groet haar „dag vrouwke". Waarop deze prompt ten antwoord geeft „dag manke".

Begrijpelijke vergissing.

De BBC berichtte, dat Göring tijdens de laatste luchtaanval op Engeland was meegevlogen. Het O.K.W. ontkende het ten stelligste. En inderdaad bleek men zich in Engeland te hebben vergist. Het was niet Göring, maar een luchtversperringsballon.

Galgenhumor.

Twee ter dood veroordeelde vrienden worden ter executie op de binnenplaats van de gevange[nis] geleid. Zij verwachten e[en] vuurpeleton maar ontdekken e[en] schavot. Waarop de een teg[en] den ander zegt:

— Zie je wel, munitie hebbe[n] ze ook al niet meer.

Optimis[me]

— Wat is het toppunt van optimisme?

— ????

— Als een N.S.B.-er gaat zorgen voor zijn ouwe dag.

De langst[e ...]

Een man met een vogelkooitje waarin een kanarie wandelt tijdens de hongerperiode door Amsterdam. Hij komt een kennis tegen, dat hem vraagt, wat hij voor dat beestje betaald heeft. Veertig gulden, antwoordt de man. Waarop het meisje zegt ,Nou, dat eet ik er niet aan af."

SOEST HULDIGT DE KONINGIN.

Hare Majesteit de Koningin ontving gisteren een zanghulde van de kinderen van de Openbare school te Soest. Hare Majesteit had een gedeelte linker vleugel van het paleis Soestdijk ter beschikking van de school gesteld en aangezien de school nu weer volkomen in orde is, zullen de kinderen van Maandag hier geen gebruik meer van maken.

NIEUWE ONTVOERINGSPOGING.

Volgens een onbevestigd bericht uit Indië heeft de 13de Juni weer een poging tot ontvoering van Sjahrir plaats gehad. Deze poging zou echter niet gelukt zijn. Het is echter wel zeker dat er een poging gewaagd is tot de ontvoering van Sjarifoedin. Bij deze poging zijn twee soldaten, leden van zijn lijfwacht, gedood. Sjarifoedin bevindt zich nu weer in veiligheid.

„MERDEKA" WIL ZUIVERING.

Het republikeinse blad Merdeka dringt er in een hoofdartikel op aan dat de republikeinse regering een zuivering in zal stellen. De Merdeka achtte het nu, na de ontvoering van Sjahrir, het juiste psychologische moment, en drong er op aan dat alle verkeerde elementen, of zij al dan niet tot politieke partijen behoren, uitgeroeid zullen worden.

GEEN GELD STUREN.

Over het geld sturen naar personen die zich in Indië buiten het Geallieerde gebied bevinden, deelt het Nederlandse Rode Kruis het volgende mede:

Het Nederlandse Rode Kruis dringt er op aan dat men geen geld stuurt naar personen buiten het Geallieerd Gebied, aangezien deze hierdoor in ernstige moeilijkheden kunnen geraken.